

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
W POWIECIE GŁOGOWSKIM
NA LATA 2022 - 2026**

PROJEKT

**OPRACOWANY PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W GŁOGOWIE**

„Razem przeciw przemocy”

Styczeń 2022

Spis treści

Wprowadzenie	5
1. Przemoc w rodzinie	
1.1 Ustalenia definicyjne i charakterystyka problemu przemocy w rodzinie	5
1.2 Rodzaje, formy, skutki przemocy w rodzinie.....	6
2. Perspektywa prawna zjawiska przemocy w rodzinie	
2.1 Akty prawne: krajowe i wojewódzkie	7
2.2 Zadania ustawowe w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	10
2.3 Procedura „Niebieskiej Karty”	12
3. Zadania podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	
3.1 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie	13
3.2 Policja	15
3.3 Prokuratura	16
3.3 Sądy	17
3.4 Służba zdrowia	19
3.5 Oświata	20
3.6 Organizacje pozarządowe i agendy krajowe działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	20
4. Sytuacja dotycząca zjawiska przemocy na terenie Powiatu Głogowskiego	
4.1 Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Powiat Głogowskiego.....	21
4.2. Analiza wyników badań.....	22
4.3. Podsumowanie wyników badań z uwzględnieniem sytuacji związanej z Covid - 19.....	38
4.4 Analiza SWOT	40
ROZDZIAŁ I	
Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie Głogowskim na lata 2022 - 2026	
I. 1 Uzasadnienie.....	42
I.2 Cele Programu.....	43
I.3 Założenia Programu.....	43
I.4 Zadania Programu.....	44
I.5 Beneficjenci Programu.....	45
I.6 Realizatorzy Programu.....	46
I.7 Przewidywane efekty Programu.....	47
ROZDZIAŁ II	
II.1 Harmonogram działań	48
II.2 Źródła finansowania Programu.....	53
II.3 Sposób realizacji i monitorowania Programu.....	53
II.4 Zakończenie	54
II.5 Konsultacje społeczne.....	54
II.6 Wykaz źródeł	55
II.7 Spis wykresów i tabel	57

Szanowni Państwo

*W imieniu własnym oraz kadry Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie
pragnę serdecznie podziękować Przedstawicielom instytucji i organizacji pozarządowych*

działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie za współpracę, udzielone wsparcie i poświęcony czas przy tworzeniu Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim na lata 2022 - 2026. Państwa zaangażowanie pozwoliło na powstanie niezwykle istotnego dokumentu strategicznego o charakterze interdyscyplinarnym pozwalającego na podejmowanie wspólnych, systemowych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Krystyna Piasecka - Olejniczak

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

- 1. Krystyna Piasecka - Olejniczak - Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie*
- 2. Maria Magdalena Pluta - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie*
- 3. Jolanta Zawadzka - Biuro Zdrowia, Polityki Społecznej i Osób Niepełnosprawnych*
- 4. Justyna Baczyńska - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie*
- 5. Magdalena Gładysz - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu*
- 6. Aneta Mazurkiewicz - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy MOPS w Głogowie*
- 7. Monika Ancygier - Szczepańska - Komenda Powiatowa Policji*
- 8. Magdalena Lembicz - Miejskie Centrum Wspierania Rodziny*
- 9. Anna Hejmej - Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologiczno - Pedagogicznego i Doskonalenia*
- 10. Anna Kulczycka - Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologiczno - Pedagogicznego i Doskonalenia Nauczycieli*
- 11. Agnieszka Hejmej - Sąd Rejonowy: kurator, III Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującej Orzeczenia w Sprawach Karnych*
- 12. Kinga Kruk - Sąd Rejonowy: kurator, III Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującej Orzeczenia w Sprawach Karnych*
- 13. Marek Mazgaj - Sąd Rejonowy: kurator, I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującej Orzeczenia w Sprawach Karnych*

Wprowadzenie

W związku z wygaśnięciem z końcem 2021 roku Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim zaistniała konieczność opracowania aktualnego dokumentu, który odzwierciedli stan obecny i odpowie na bieżące potrzeby Powiatu Głogowskiego w zakresie

zjawiska przemocy w rodzinie. Poprzedni Program na lata 2017 - 2021 realizowany był w obrębie celu strategicznego, polegającego na zwiększeniu skuteczności przeciwdziałania przemocy oraz zmniejszeniu skali tego zjawiska w rodzinie w Powiecie Głogowskim.

Opracowanie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Głogowie jest zadaniem własnym powiatu wynikającym z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i służy wytyczeniu podstawowych kierunków działań zmierzających do poprawy sytuacji rodzin doznających przemocy, a także ochrony osób i rodzin zagrożonych przemocą. Uwzględnione w dokumencie założenia zostały wypracowane w oparciu o analizę aktualnych danych oraz dotychczasowe doświadczenia przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy. Istotną rolę w realizacji wskazanych kierunków działań pełnić będą instytucje rządowe i samorządowe, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty podejmujące aktywność we wskazanym obszarze.

Niniejszy program skierowany jest do ogółu społeczeństwa, w szczególności do osób zagrożonych przemocą w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie oraz przedstawicieli służb społecznych. Jego wdrożenie ma na celu ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Głogowskim oraz zapewnienie skutecznej ochrony osób zagrożonych przemocą bądź doznających przemocy.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim na lata 2022 - 2026 jest kontynuacją kierunków działań wyznaczonych w latach poprzednich, uwzględniającym bieżące lokalne uwarunkowania i potrzeby i jest spójny z celami **Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Głogowskim na lata 2021 - 2025, Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 oraz Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2030 dla Województwa Dolnośląskiego.**

1. Przemoc w rodzinie

1.1 Ustalenia definicyjne i charakterystyka problemu przemocy w rodzinie

Przemoc - podstawowe informacje. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność,

nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Według Ogólnopolskiego Pogotowia dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”- przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że jest:

- 1) jest intencjonalna - przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- 2) siły są nierówne - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy,
- 3) narusza prawa i dobra osobiste - sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- 4) powoduje cierpienie i ból - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

1.2 Rodzaje, formy i skutki przemocy.

Rodzaje przemocy	Formy przemocy	Skutki przemocy
Przemoc fizyczna	szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie,	bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia, następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

	polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.	w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.
Przemoc psychiczna	wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, pozywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.	zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach, itp.
Przemoc seksualna	gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.	obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się lęk, strach, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.
Przemoc ekonomiczna	okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, itp.	całkowita zależność finansowa, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia, brak poczucia bezpieczeństwa, itp.

2. Perspektywa prawna zjawiska przemocy w rodzinie

2.1. Akty prawne: krajowe i wojewódzkie

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dnia 29 lipca 2005 roku. Ustawa wskazuje rozwiązania, które mają zapewnić lepszą ochronę prawną ofiarom przemocy domowej. Zgromadzone w jednej ustawie przepisy znajdujące się dotychczas w różnych aktach prawnych mają usprawnić system pomocy ofiarom

przemocy w rodzinie. Ustawa zobowiązuje również gminy i powiaty do tworzenia własnych programów przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa, interwencji kryzysowej, prowadzenia ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy oraz do opracowania i prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
4. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021. Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy domowej, także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc.
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny stanowi:
 - art. 207 k.k. uznaje przemoc w rodzinie za przestępstwo „za zanęcanie się psychiczne czy fizyczne nad osobą najbliższą lub pozostającą w zależności od sprawcy przewidywana jest kara”. Zanęcanie się musi mieć charakter wielokrotny, powtarzalny, wyjątkowo może to być również działanie jednorazowe, lecz intensywne i rozciągnięte w czasie. Jeśli zachowanie jednorazowe nie posiada powyższych cech traktowane jest jako inne przestępstwo naruszenie nietykalności, uszczerbek na zdrowiu, groźba karalna. Zaniechanie określonego działania przez sprawcę także może rodzić dla niego odpowiedzialność karną,
 - art. 207 k. k. § 1 k.k. - zanęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny,
 - art. 207 § 2 k.k. - jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa,
 - art. 207 § 3 k.k. - jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie,

- Inne przepisy prawne k. k. wykorzystywane w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:
 - art. 191 k.k. zmuszanie do określonych zachowań,
 - art. 209 k.k. uporczywe uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego,
 - art. 217 k.k. naruszenie nietykalności cielesnej porzucenie małoletniego lub osoby nieporadnej,
 - art. 210 k.k. pozostawianie osoby, względem której jest się zobowiązanym do opieki w sytuacjach zagrażających jej życiu lub zdrowiu,
 - art.160 k.k. dopuszczenie się czynu lubieżnego wobec osoby poniżej 15 roku życia,
 - art. 211 k. k uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego wbrew woli osoby powołanej do opieki,
 - art. 190 k.k. groźby popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych,
 - art. 199 k. k. nadużycie zależności,
 - art. 156 i 157 k.k. uszkodzenie ciała.
6. Ustawa z 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy określa uprawnienia osób pokrzywdzonych, reguluje obowiązek rodziców do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka (art. 133 kro).
 7. Ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.
 8. Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
 9. Ustawa z 6 kwietnia 1990 r. o Policji.
 10. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 11. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
 12. Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy.
 13. Wytyczne Prokuratora Generalnego dotyczące zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

14. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
15. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno - edukacyjne.
16. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
17. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
18. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2030.
19. Ustawa „antyprzemocowa”. W dniu 30 listopada 2020 r. weszła w życie Ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 956).
20. Znowelizowane przepisy wprowadziły do porządku prawnego kompleksowe rozwiązania dotyczące szybkiego izolowania osoby dotkniętej przemocą od osoby stosującej przemoc, w sytuacjach gdy stwarza ona zagrożenie dla życia lub zdrowia domowników. Wyposażono funkcjonariuszy Policji i Żandarmerii Wojskowej w uprawnienia do wydawania wobec sprawców przemocy domowej nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

2.2 Zadania ustawowe w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa w preambule, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Skuteczne działania na rzecz przeciwdziałania przemocy mają charakter interdyscyplinarny, a zatem za realizację tych działań odpowiada wiele resortów i urzędów - każdy w zakresie swoich właściwości.

Zadania administracji rządowej realizowane przez powiat:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadania własne powiatu:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.
- 5) Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy w szczególności w formie:
 - a) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego,
 - b) interwencji kryzysowej i wsparcia,
 - c) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej,
 - d) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

- e) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie.

Zadania gminy: podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym, w skład którego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, mogą wchodzić także kuratorzy sądowi i prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów innych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadania te są realizowane są w szczególności przez:

- a. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- b. dokonywanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie,
- c. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- d. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- e. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

2.3 Procedura „Niebieskie Karty”

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Uruchomienie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” przez przedstawiciela jednej z wyżej wymienionych służb. Wszczęcie procedury winno występować nawet w sytuacjach, w których jedynie zaistniało podejrzenie stosowania przemocy, nawet nie poparte dowodami. Dopiero w toku prowadzenia procedury wymaga się, aby przypuszczenie stosowania przemocy zostało uzasadnione (uprawdopodobnione).

Wszczęcie procedury nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura Niebieskiej Karty przeprowadzana jest niezależnie od innych rodzajów postępowań w szczególności postępowania karnego, cywilnego czy rodzinnego. Wypełnioną Kartę A, przekazuje się w ciągu 7 dni do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Procedurę prowadzą przedstawiciele różnych instytucji tworzący razem Zespół Interdyscyplinarny.

3. Zadania podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

3.1 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

Zadania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie określa Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej art. 46.

- 1) poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód,
- 2) poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów,
- 3) poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii,

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej „Interwencja kryzysowa to zespół interdyscyplinarnych działań, podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu”. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej”. A także: „W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb - poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - schronienia do 3 miesięcy”

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dnia 29 lipca 2005 roku w art. 3. 1. Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego,
- interwencji kryzysowej i wsparcia,

- ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej,
- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

W celu zapewnienia kompleksowej pomocy osobom i rodzinom w sytuacji kryzysu, będącego skutkiem przemocy domowej, w czerwcu 2017 roku w ramach struktury **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie** został powołany Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Zadaniem Ośrodka Interwencji Kryzysowej między innymi jest:

udzielenie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb również poradnictwa socjalnego, prawnego, w sytuacjach uzasadnionych-schronienia do 3 miesięcy, prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, prowadzenie psychoterapii indywidualnej, bądź rodzinnej, prowadzenie interwencji kryzysowych telefonicznych

- 1) inicjowanie i podejmowanie interwencji oraz koordynacja działań związanych z podjętą interwencją,
- 2) organizowanie systemu wsparcia i samopomocy społecznej dla osób i rodzin dotkniętych kryzysem,
- 3) współpraca z innymi podmiotami oraz organizacjami uczestniczącymi bezpośrednio w pomocy osobom dotkniętym kryzysem,
- 4) realizacja programów: korekcyjno-edukacyjnego i psychologiczno-terapeutycznego skierowanych do osób stosujących przemoc,
- 5) realizacja zadań wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- 6) reprezentowanie interesów klientów w instytucjach działających na rzecz rodziny.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie realizuje zadanie własne powiatu obejmujące:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej.

3.2 Policja.

Do podstawowych zadań policji, wynikających z Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji należy w szczególności:

- 1) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- 2) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi,
- 3) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące osoby dotknięte przemocą w rodzinie podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem i polegają m.in. na:

- 1) podejmowaniu interwencji,
- 2) na sporządzeniu dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
- 3) zatrzymaniu osób stosujących przemoc w rodzinie (w zależności od okoliczności),
- 4) wszczęciu postępowania przygotowawczego przeciwko osobie stosującej przemoc w rodzinie w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- 5) wnioskowanie do prokuratury o zastosowanie środków zapobiegawczych,
- 6) wydaniu nakazu opuszczenia, przez osobę stosującą przemoc, wspólnie zajmowanego mieszkania, zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia oraz zbliżania się osoby pokrzywdzonej w wyniku przemocy domowej. Przepis ten dotyczy również Żandarmerii Wojskowej w przypadku, gdy osobą stosującą przemoc jest osoba zatrudniona w wojsku.

- 7) Osoby wzywające policję mają prawo m.in. do uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa, wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy, zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

3.3 Prokuratura

Do zadań prokuratury należy m.in.:

- 1) przyjęcie zgłoszenia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- 2) prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych,
- 3) występowanie w roli oskarżyciela publicznego przed sądem,
- 4) zatrzymanie podejrzanego o popełnienie przestępstwa,
- 5) współpraca z innymi organami państwowymi, organizacjami społecznymi w zakresie zapobiegania przestępczości.

Osoby pokrzywdzone na skutek przemocy w rodzinie, a także świadkowie, mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wniosek o ściganie przestępstwa. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z Policją ma obowiązek:

- 1) wszcząć postępowanie przygotowawcze w celu ustalenia czy został popełniony czyn zabroniony i czy stanowi on przestępstwo,
- 2) wyjaśnić okoliczności sprawy, ustalić osoby pokrzywdzone i rozmiary szkody,
- 3) zebrać, zabezpieczyć i w niezbędnym zakresie utrwalić dowody dla sądu,
- 4) wykryć i w razie potrzeby zatrzymać sprawcę, w uzasadnionym przypadku na wniosek Policji lub z urzędu może zastosować środek zapobiegawczy wobec osoby, której co najmniej wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej polegający na nakazaniu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że podejrzany ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził. Środek ten stosuje się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące,
- 5) prokurator może wnioskować do sądu pierwszej instancji właściwego do rozpoznania sprawy o przedłużenie stosowania nakazu opuszczenia lokalu na dalsze okresy nie

dłuższe niż 3 miesiące, w sytuacji gdy nie ustały powody zastosowania w/w nakazu w zależności od oceny zebranego materiału dowodowego postępowanie może zakończyć się skierowaniem aktu oskarżenia do sądu, umorzeniem dochodzenia lub kierowanym do sądu wnioskiem o warunkowe umorzenie postępowania karnego.

3.3 Sądy. Zadania i kompetencje sądów w zakresie przemocy w rodzinie.

Sądy cywilne:

Rozpoznawanie spraw dotyczących zobowiązania członka rodziny, który swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, do opuszczenia mieszkania na żądanie osoby dotkniętej przemocą. Sąd powinien rozpoznać sprawę w terminie jednego miesiąca od daty wpływu wniosku. Postanowienie jest wykonalne z chwilą ogłoszenia, może być jednak zmienione bądź uchylone w razie zmiany okoliczności.

Sądy rodzinne:

Orzekanie w sprawach dotyczących wykonywania władzy rodzicielskiej:

- 1) ograniczenie władzy rodzicielskiej, pozbawienie władzy rodzicielskiej lub zawieszenie władzy rodzicielskiej w przypadku, kiedy dobro dziecka jest zagrożone w wyniku zaniedbania, nadużycia władzy rodzicielskiej, w tym stosowania przemocy. Nakładanie na rodziców bądź opiekunów małoletnich dzieci obowiązków mających na celu zmianę postępowania i poprawę sytuacji rodziny oraz zakazów dotyczących osobistych kontaktów z małoletnimi dziećmi, przewidzianych w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym,
- 2) orzekanie środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do nieletnich sprawców stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) wydawanie niezwłocznie (w ciągu 24 godzin) orzeczenia o umieszczeniu dziecka odebranego z rodziny, w sytuacji zagrożenia jego zdrowia lub życia, przez pracownika socjalnego, policjanta i przedstawiciela ochrony zdrowia, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo - wychowawczej, bądź o powrocie dziecka do rodziny,
- 4) rozpatrywanie niezwłocznie (w ciągu 24 godzin) zażaleń rodziców lub opiekunów na odebranie dziecka w w/w okolicznościach, w razie jego bezzasadności

lub nielegalności, zarządza natychmiastowe przekazanie dziecka rodzicom, a o zaistniałej sytuacji informuje przełożonych osób, które dokonały odebrania dziecka.

Sądy karne:

Zadaniem Sądu karnego w zakresie przeciwdziałania przemocy jest orzekanie kar, środków karnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, do których należą między innymi:

- 1) powstrzymanie się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających,
- 2) poddanie się leczeniu, w szczególności odwykowemu lub rehabilitacyjnemu, albo oddziaływaniom terapeutycznym,
- 3) uczestnictwo w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
- 4) powstrzymanie się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach,
- 5) powstrzymanie się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób lub zbliżania się do pokrzywdzonego lub innych osób, opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,
- 6) innego stosownego postępowania w okresie próby, jeżeli może to zapobiec popełnieniu ponownie przestępstwa.

3.4 Służba zdrowia

Głównym zadaniem jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi z uwagi na fakt, że bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego, zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

- 1) rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć,
- 2) umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,

- 3) wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach,
- 4) poinformowanie osób doznających przemocy w rodzinie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- 5) w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia podczas badania popełnienia przestępstwa, np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejrzanych oparzeń, wykorzystania seksualnego - powiadomienie organów ścigania.
- 6) udział w procedurze odebrania dziecka przez pracownika socjalnego w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (lekarz, ratownik medyczny, pielęgniarka),
- 7) udział w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych,
- 8) realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

W ramach procedury przedstawiciel ochrony zdrowia każdorazowo udziela pacjentowi, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

3.5 Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomaganie wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

3.6 Organizacje pozarządowe i agendy działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zgodnie z przyjętymi zadaniami statutowymi - ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach organizacje pozarządowe są to głównie stowarzyszenia, fundacje, kluby. Informacja o działalności lokalnych organizacji pozarządowych powinna być dostępna

w każdej gminie (urząd gminy, ośrodek pomocy społecznej), w przychodni, poradni, szkole, komisariacie, itp. Należy ją również zamieścić w formularzu „Niebieska Karta - B” w tabeli dotyczącej funkcjonujących lokalnych placówek udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

W zakresie pomocy osobom doznającym przemocy organizacje pozarządowe organizują telefony zaufania, punkty informacyjno-konsultacyjne, ośrodki pomocy, schroniska, hostele, świetlice dla dzieci.

W ramach swojej działalności oferują, m.in.:

- 1) pomoc psychologiczną, w grupie i kontakcie indywidualnym,
- 2) pomoc prawną, w tym sporządzanie pozwów, wniosków,
- 3) pomoc socjalną,
- 4) grupy wsparcia, grupy samopomocowe,
- 5) pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci,
- 6) udział w prowadzeniu wywiadów środowiskowych,
- 7) udział w pracach zespołów interdyscyplinarnych,
- 8) udział w interwencjach,
- 9) monitorowanie przypadków,
- 10) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych.

W kraju istnieje wiele specjalistycznych agend zajmujących się problemem przemocy w rodzinie. Na pierwszym miejscu należy wymienić Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na zlecenie której Stowarzyszenie „Niebieska Linia” prowadzi Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia", Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę z siedzibą w Warszawie.

4. Sytuacja dotycząca zjawiska przemocy na terenie Powiatu Głogowskiego

4.1 Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Powiat Głogowskiego

Opracowanie niniejsze stanowi podsumowanie **Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim w latach 2018 - 2020**. Celem strategicznym Programu było

zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Powiecie Głogowskim.

W celu oceny skali zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Głogowskim posłużono się danymi ankietowymi uzyskanymi od instytucji świadczących pomoc osobom dotkniętym przemocą, pracujących z osobami stosującymi przemoc, służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, nakładających ustawowo przewidziane sankcje oraz przeprowadzono badania sondażowe postaw mieszkańców wobec przemocy. Wyniki powyższych badań opracowano na podstawie 26 ankiet, które swoim zasięgiem obejmowały okres trzech lat od 2018 do 2020 roku. Wypełniły je instytucje z terenu Powiatu Głogowskiego: Ośrodki Pomocy Społecznej (6 podmiotów), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej, Miejskie Centrum Wspierania Rodziny, Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (6 podmiotów), Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (7 podmiotów), Centrum Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doskonalenia Nauczycieli, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „Szansa”, Komenda Powiatowa Policji, Prokuratura Rejonowa, Głogowski Szpital Powiatowy.

Badania sondażowe na temat postaw mieszkańców wobec zjawiska przemocy w rodzinie przeprowadzono wśród 229 osób.

4.2. Analiza wyników badań

Wyniki z kwestionariuszy ankiet za lata 2018 - 2020 zsumowano i poddano analizie procentowej. W celach porównawczych dokonano zestawienia danych z poszczególnych lat.

Analiza ankiet przeprowadzonych wśród instytucji i organizacji działających na terenie Powiatu Głogowskiego obejmowała:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowicach
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli
6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie
8. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Głogowie
9. Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie

10. Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie
11. Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „Szansa” w Głogowie
12. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jerzmanowej
13. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogowie
14. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Głogowie
15. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pęcławiu
16. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Żukowicach
17. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Głogowie
18. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pęcławiu
19. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jerzmanowej
20. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żukowicach
21. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kotli
22. Komisja Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych przy Wójcie Gminy Głogów
23. Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doskonalenia Nauczycieli w Głogowie
24. Komenda Powiatowa Policji w Głogowie
25. Prokuratura Rejonowa w Głogowie
26. Głogowski Szpital Powiatowy

Ośrodki Pomocy Społecznej

Tabela nr 1. Liczba osób doznających przemocy, które zgłosiły się do instytucji pomocowych

Liczba osób doznających przemocy, które zgłosiły się do instytucji pomocowych	Rok		
	2018	2019	2020
Kobiety	384	310	420
Mężczyźni	40	40	85
Dzieci	97	262	108

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

W tym osoby starsze i niepełnosprawne	66	75	128
Razem	587	687	741

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018 - 2020

Analiza wyników badań wskazuje na wzrost liczby osób doznających przemocy w kolejnych latach. Stosunek procentowy liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 24%, w 2019 roku 34%, w 2020 roku 37%.

Najliczniejszą grupę osób, której udzielono pomocy stanowiły kobiety. Następnie były to dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne, a na końcu mężczyźni. Stosunek procentowy liczby osób doznających przemocy liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi:

- przemoc wobec kobiet 56%
- przemoc wobec dzieci 23%
- przemoc wobec osób starszych niepełnosprawnych 13%
- przemoc wobec mężczyzn 8%

Tabela nr 2. Liczba osób doznających przemocy, które zgłosiły się do instytucji pomocowych

Liczba osób doznających przemocy, które zgłosiły się do instytucji pomocowych	
Rok	
2018	2019
827	956

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018 - 2020

W tabeli tej uwzględniono dane uzyskane z Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie, które w ankiecie podało dane liczbowe z kolejnych lat, bez podziału na płeć oraz status osób, które zgłosiły się po pomoc. Zsumowano powyższe wyniki z otrzymanymi w tabeli nr 1.

Analiza wyników badań wskazuje na wzrost ilości osób doznających przemocy w kolejnych latach. Wynika z niej, że największy przyrost osób, które zgłosiły się po pomoc miał miejsce w 2019 roku. Stosunek procentowy liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 31%, w 2019 roku 36%, w 2020 roku 33%.

Tabela nr 3. Formy przemocy

Formy przemocy	Rok		
	2018	2019	2020
Psychiczna	368	615	1109
Fizyczna	143	252	358

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

Ekonomiczna	37	64	114
Seksualna	12	21	19
Razem	560	952	1600

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018 – 2020

Analiza wyników badań wskazuje na postępujący wzrost przemocy w kolejnych latach. Stosunek procentowy poszczególnych form przemocy liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 18%, w 2019 roku 31%, w 2020 roku 51%.

Stosunek procentowy poszczególnych form przemocy przedstawia się następująco:

- przemoc psychiczna 67%
- przemoc fizyczna 24%
- przemoc ekonomiczna 7%
- przemoc seksualna 2%

Tabela nr 4. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej korzystających ze wsparcia

Formy wsparcia	Rok		
	2018	2019	2020
Psychologiczne	397	1372	1189
Prawne	211	203	210
Socjalne	149	398	457
Razem	757	1973	1856

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018 - 2020

Analiza wyników badań wskazuje na wzrost liczby udzielanych porad w kolejnych latach w porównaniu do roku 2018. Stosunek procentowy liczby udzielonych porad liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 16%, w 2019 roku 43%, w 2020 roku 41%. Osobom zgłaszającym się po pomoc udzielono wsparcia psychologicznego, prawnego i socjalnego. Stosunek procentowy poszczególnych form wsparcia liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi: psychologiczne 65%, socjalne 22%, prawne 13%.

Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „Szansa” wykazało w swojej ankiecie porady lekarza psychiatry. W 2018 roku było ich 37, w 2019 roku 280, w 2020 roku 189.

Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie udziela konsultacji psychologicznych i prawnych. Nie prowadzi statystyki ilości tych porad. Powiatowe Centrum

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doskonalenia Nauczycieli w Głogowie w ramach przeciwdziałania przemocy udziela porad, prowadzi terapie indywidualne, informuje o instytucjach pomocowych, współpracuje z placówkami oświatowymi. Nie prowadzi statystyki ilości udzielonych porad.

Tabela nr 5. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie

Liczba osób stosujących przemoc	Rok		
	2018	2019	2020
Mężczyźni	202	227	360
Kobiety	30	31	51
Dzieci	0	1	3
Razem	232	259	414

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018 - 2020

Analiza wyników badań wskazuje zwiększanie się liczby osób stosujących przemoc w kolejnych latach. Szczególnie widoczne jest to w przypadku roku 2020, w którym to nastąpił największy wzrost w porównaniu do lat ubiegłych. Stosunek procentowy liczby osób stosujących przemoc liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 26%, w 2019 roku 28%, w 2020 roku 46%. Największą grupę osób stosujących przemoc stanowią mężczyźni. Liczą oni 87% wszystkich osób stosujących przemoc, kobiety 12%, dzieci niespełna 1%.

Tabela nr 6. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie

Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie
Rok
2019
263

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018 - 2020

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

W tabeli tej uwzględniono dane uzyskane z Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie, które w ankiecie podało dane liczbowe za lata 2019 i 2020, bez podziału na płeć oraz status osób stosujących przemoc. Zsumowano wyniki z otrzymanymi w tabeli nr 5.

Analiza wyników badań wskazuje na znaczny wzrost liczby osób stosujących przemoc w rodzinie z 38% w 2019 roku do 62% w 2020 roku.

Tabela nr 7. Liczba osób stosujących przemoc wobec których istniało podejrzenie, że były pod wpływem alkoholu, środków psychoaktywnych

Rok	Liczba osób stosujących przemoc wobec których istniało podejrzenie, że były pod wpływem alkoholu, środków psychoaktywnych				
	2018		2019		2020
	alkohol	środki psychoaktywne	alkohol	środki psychoaktywne	alkohol
Mężczyźni	141	22	122	29	255
Kobiety	13	2	8	2	19
Łącznie	154	24	130	31	274

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018 - 2020

Stosunek procentowy liczby osób wobec których istniało podejrzenie, że były pod wpływem alkoholu liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 28%, w 2019 roku 23%, w 2020 roku 49%. W zakresie podejrzenia zażycia środków psychoaktywnych wynosi w 2018 roku 23%, w 2019 roku 29%, w 2020 roku 48%.

Tabela nr 8. Liczba osób stosujących przemoc wobec których istniało podejrzenie, że były pod wpływem alkoholu, środków psychoaktywnych

Liczba osób stosujących przemoc wobec których istniało podejrzenie, że były pod wpływem alkoholu, środków psychoaktywnych	
	alkohol
Mężczyźni	518
Kobiety	40
Razem	558

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018 - 2020

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

Analiza wyników badań wskazuje na zdecydowaną przewagę mężczyzn jako sprawców przemocy, podejrzewanych o zażywanie alkoholu i środków psychoaktywnych. Stosunek procentowy liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi: mężczyźni 93%, kobiety 7%.

Tabela nr 9. Liczba założonych „Niebieskich Kart”

Liczba założonych „Niebieskich Kart”	
Rok	
2018	2019
249	240

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018 - 2020

Analiza wyników badań wskazuje znaczny wzrost liczby założonych „Niebieskich Kart” w roku 2020 w porównaniu do lat poprzednich. Stosunek procentowy ilości założonych „Niebieskich Kart” liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 25%, w 2019 roku 24%, w 2020 roku 51%.

Zespoły Interdyscyplinarne

Tabela nr 10. Zespoły Interdyscyplinarne: przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie		
Rok	2018	2018
Liczba założonych NK	237	249
Liczba prowadzonych spraw	287	311
Liczba zakończonych spraw	204	213
Liczba posiedzeń grup roboczych	819	857
Liczba osób stosujących przemoc, skierowanych do programu korekcyjno - edukacyjnego	18	42

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

Liczba skierowań do poradnictwa specjalistycznego	Udzielono wsparcia	
	Psychologicznego: 95	Psychologicznego: 78
	Prawnego: 49	Prawnego: 10
	Socjalnego: 129	Socjalnego: 360
Liczba szkoleń dla członków ZI	2	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018 - 2020

Analiza wyników badań wskazuje wzrost liczby założonych „Niebieskich Kart” w kolejnych latach. Stosunek procentowy ilości założonych „Niebieskich Kart” liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 24%, w 2019 roku 25%, w 2020 roku 51%. Liczby spraw prowadzonych, zakończonych oraz posiedzeń grup roboczych w kolejnych latach zwiększały się. Także ilość osób stosujących przemoc, skierowanych na zajęcia korekcyjno-edukacyjne wzrastała. Zespoły Interdyscyplinarne udzielały ponadto specjalistycznego poradnictwa. Stosunek procentowy poszczególnych form wsparcia liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi: pomoc socjalna 66%, pomoc psychologiczna 25%, pomoc prawna 9%.

Tabela nr 11. „Niebieskie Karty”

„Niebieskie Karty” założone przez:					
Rok	OPS	KPP	Szkoły	Służba zdrowia	GKRPA
2018	36	170	12	1	0
2019	28	171	13	3	0
2020	21	437	6	3	0
Razem	85	778	31	7	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018 - 2020

Analiza wyników badań wskazuje wzrost liczby założonych „Niebieskich Kart” w kolejnych latach. Stosunek procentowy ilości założonych „Niebieskich Kart” liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 25%, w 2019 roku 24%, w 2020 roku 52%. Zespoły Interdyscyplinarne wskazały ponadto inne podejmowane przez siebie działania.

- Opracowanie informatora, ulotek i plakatów w 2019 roku (MOPS Głogów).
- Złożenie wniosków do Prokuratury Rejonowej: w 2018 roku 2, 2019 roku 6, 2020 roku 9 (GOPS Głogów).
- Przekazano informacje do Sądu Rejonowego w Głogowie III Wydział Rodzinny Opiekuńczy: w 2018 roku 6, 2019 roku 12, 2020 roku 18 (GOPS Głogów)
- Skierowanie na leczenie do GKRPA w 2018 roku 3, 2019 roku 9, 2020 roku 17 (GOPS Głogów).
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym. Działanie informacyjne, profilaktyczne poprzez edukację społeczności lokalnej i rodzin zagrożonych przemocą. Współorganizacja Parafialnego Pikniku Rodzinnego (GOPS Pęcław).

Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela nr 12. Przemoc w rodzinie

Rok	Liczba osób zgłoszonych do Komisji	Liczba osób wobec, których istniało podejrzenie, że stosują przemoc	Liczba założonych „Niebieskich Kart”	Liczba osób skierowanych do Programu korekcyjno-edukacyjnego	Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowę o konsekwencjach stosowania przemocy
2018	211	36	0	128	29
2019	244	42	3	76	32
2020	212	66	3	65	53
Razem	667	144	6	269	114

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018 - 2020

Analiza wyników badań wskazuje tendencje wzrostowe w kolejnych latach w następujących zakresach: liczba osób wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc oraz liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowę o konsekwencjach stosowania przemocy. Założono po 3 „Niebieskie Karty” w latach 2019 i 2020.

Ilość osób zgłoszonych do Komisji utrzymywała się na podobnym poziomie w latach 2018 i 2020, było to odpowiednio 211 i 212 osób. W roku 2020 były to już 244 osoby.

Liczba osób skierowanych do Programu Korekcyjno-Edukacyjnego w malała kolejnych latach. W 2018 roku było to 128 osób, w 2019 roku 76 osób, w 2020 roku 65 osób.

Warto zaznaczyć, że Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Głogowie wykazała w swoich statystykach dotyczących ilości osób skierowanych do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym następujące dane: w 2018 roku 126 osób, w 2019 roku 71 osób, w 2020 roku 54 osoby. Stanowi to łącznie 96% wszystkich skierowań, pochodzących z danych ankietowych, udzielonych przez poszczególne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Tabela nr 13. Schronienie w ramach interwencji kryzysowej

Rok	Liczba osób korzystających ze schronienia		
2018	8	w tym	kobiet
			dzieci
2019	21	w tym	kobiet
			dzieci
2020	13	w tym	kobiet
			dzieci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Głogowie

Z pomocy w formie schronienia w mieszkaniu Ośrodka Interwencji Kryzysowej w latach od 2018 do 2020 skorzystały łącznie 42 osoby. Było to 17 kobiet i 25 małoletnich dzieci.

Kobiety objęte interwencją kryzysową doświadczały różnych form przemocy najczęściej ze strony swoich mężów czy partnerów. Wobec sprawców przemocy prowadzone były postępowania w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Trudna sytuacja dzieci w tych rodzinach, brak zapewnienia im odpowiednich warunków do życia i rozwoju, powodowała często objęcie nadzorem kuratora sądowego nad sposobem sprawowania władzy rodzicielskiej. Kobiety te najczęściej nie pracowały zawodowo, korzystały ze świadczeń, pozostając

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

w zależności finansowej, mieszkaniowej od swoich mężów czy partnerów. Przy ograniczonej sieci wsparcia społecznego, kiepskiej sytuacji materialnej, nie miały gdzie zamieszkać ze swoimi dziećmi. W codziennym funkcjonowaniu często wymagały pomocy asystenta rodziny. Zdarzały się i takie kobiety, które w historii swojego życia były uzależnione od alkoholu czy substancji psychoaktywnych, po odbytym leczeniu odwykowym, terapii.

Program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy domowej, realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

Tabela nr 14. Program korekcyjno - edukacyjny

Rok	Liczba edycji programu	Liczba osób stosujących przemoc uczestniczących w zajęciach Programu korekcyjno - edukacyjnego		Liczba osób stosujących przemoc, które ukończyły Program
		Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
2018	1	12	0	2
2019	1	19	2	1
2020	1	6	0	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

W okresie od 2018 do 2020 roku odbyły się trzy edycje Programu korekcyjno-edukacyjnego, po jednej w każdym roku. Liczba uczestników stosujących przemoc, którzy przystąpili do udziału w Programie w czasie trzech lat, liczona łącznie wyniosła 39 osób, z go ukończyło. czego jedynie 7 osób Stosunek procentowy wynosi w tym przypadku: 82% osób, które nie ukończyły do 18% osób, które ukończyły Program. W 95% uczestnikami Programu byli mężczyźni, w 5% kobiety.

Program Korekcyjno-Edukacyjny przeznaczony był dla sprawców przemocy domowej. W części edukacyjnej skoncentrowany na przekazanie szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy, część korekcyjna ukierunkowana była na zdobycie umiejętności niestosowania przemocy, trening umiejętności społecznych i asertywności oraz naukę konstruktywnego rozwiązywania sporów i korzystania ze wsparcia społecznego. Podstawowym celem Programu było rozpoznanie oraz zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie.

Osoby biorące udział w Programie w większości zostały skierowane przez Sąd, bądź inne instytucje w związku z toczącymi się postępowaniami.

Tabela nr 15. Program psychologiczno - terapeutyczny

Rok	Liczba edycji Programu	Liczba osób stosujących przemoc uczestniczących w zajęciach Programu psychologiczno - terapeutycznego	Liczba osób stosujących przemoc, które
-----	------------------------	---	--

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

				ukończyli Program
		Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
2018	1	6	0	5
2019	1	4	2	2
2020	1	3	0	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

W okresie od 2018 do 2020 roku odbyły się trzy edycje Programu psychologiczno-terapeutycznego, po jednej w każdym roku. Liczba stosujących przemoc, którzy przystąpili do udziału w Programie w czasie trzech lat, liczona łącznie wyniosła 15 osób, z czego 11 osób go ukończyło, a 4 nie. Stosunek procentowy wynosi w tym przypadku 73% do 27%. W 87% uczestnikami Programu byli mężczyźni, w 13% kobiety.

Program psychologiczno -terapeutyczny skierowany był do osób stosujących przemoc w rodzinie, którzy ukończyli Program Korekcyjno-Edukacyjny. Stanowił kontynuację oddziaływań terapeutycznych w celu eliminowania zachowań przemocowych u uczestników. Również Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie realizował działania na rzecz osób stosujących przemoc w rodzinie. Prowadził Program korekcyjno - edukacyjny metodą „Duluth”. W 2020 roku ukończyło go 8 uczestników.

Służby

Tabela nr 16. Policja, przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie w Powiecie Głogowskim		Rok	
		2018	2019
1.	Liczba interwencji ogółem	12092	12392
2.	Liczba interwencji związanych z przemocą domową	1899	2152
3.	Liczba osób, w stosunku do których zastosowano procedurę „Niebieskiej Karty”	198	214
4.	Osoby poszkodowane w wyniku przemocy domowej	199	217
5.	Przemoc wobec:		
	Kobiet	175	187
	Mężczyzn	23	25
	Dzieci	1	5

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018– 2020

Analiza wyników badań wskazuje wzrost wszystkich interwencji podejmowanych przez policję. Stosunek procentowy liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 31%, w 2019 roku 32%, w 2020 roku 37%.

Analiza wyników badań wskazuje, że najczęściej interwencji podejmowanych przez policję związanych z przemocą domową było w 2019 roku. Stosunek procentowy liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 32%, w 2019 roku 37%, w 2020 roku 31%.

Analiza wyników badań wskazuje wzrost liczby założonych „Niebieskich Kart”. Stosunek procentowy liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 22%, w 2019 roku 23%, w 2020 roku 55%. W roku 2020 zanotowano znaczny wzrost w porównaniu do lat ubiegłych.

Analiza wyników badań wskazuje wzrost liczby osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej. Stosunek procentowy liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 21%, w 2019 roku 23%, w 2020 roku 56%. W roku 2020 zanotowano znaczny wzrost osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej w porównaniu do lat ubiegłych.

Grupę osób, która w największym stopniu doświadczyła przemocy stanowiły kobiety. Stosunek procentowy liczby osób doznających przemocy liczony łącznie w trzech badanych latach wynosi:

- przemoc wobec kobiet 85%
- przemoc wobec mężczyzn 13%
- przemoc wobec dzieci 2%

Liczba wydanych nakazów opuszczenia mieszkania i zakazów zbliżania się w myśl ustawy antyprzemocowej: w grudniu 2020 roku: 1, do sierpnia 2021 roku: 6.

Tabela nr 17. Prokuratura Rejonowa w Głogowie, sprawy prowadzone w związku z art. 207 k. k. i art. 209 k. k.

Liczba spraw art. 207 k. k. i art. 209 k. k.				
Rok	Liczba prowadzonych spraw		Liczba spraw zakończonych aktem oskarżenia	
	art. 207 k. k.	art. 209 k.k.	art. 207 k. k.	art. 209 k.k.

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

2018	218	1086	68	236
2019	233	837	76	190
2020	237	716	83	166

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za lata 2018 - 2020

Analiza wyników badań wskazuje na nieznaczny wzrost w liczby spraw prowadzonych w związku ze znęcaniem się w kolejnych latach. Stosunek procentowy liczony łącznie przez okres trzech lat wynosi w 2018 roku 32%, w 2019 roku 33%, w 2020 roku 35%.

Analiza wyników badań wskazuje na spadek liczby spraw prowadzonych w związku z niespełnianiem obowiązku alimentacyjnego w kolejnych latach. Stosunek procentowy liczony łącznie przez okres trzech lat wynosi w 2018 roku 41%, w 2019 roku 32%, w 2020 roku 27%.

Analiza wyników badań wskazuje na nieznaczny wzrost w liczby spraw zakończonych aktem oskarżenia. Stosunek procentowy ilości spraw zakończonych aktem oskarżenia w sprawach o znęcanie się liczony przez okres trzech lat wynosi w 2018 roku 30%, w 2019 roku 33%, w 2020 roku 37% i wykazuje tendencję wzrostową w kolejnych latach.

Stosunek procentowy ilości spraw zakończonych aktem oskarżenia w sprawach o niespełnianie obowiązku alimentacyjnego liczony przez okres trzech lat wynosi w 2018 roku 40%, w 2019 roku 32%, w 2020 roku 28% i wykazuje tendencję malejącą w kolejnych latach.

Z analizy porównawczej danych dotyczących ilości prowadzonych spraw z obu powyższych artykułów liczonych łącznie za okres trzech lat, do sporządzonych aktów oskarżenia również liczonych łącznie za okres trzech lat, wynika stosunek procentowy równy 80% do 20%. Zatem przed sądem odpowiada 20% osób stosujących przemoc, wobec których było prowadzone postępowanie przygotowawcze.

Stosunek procentowy liczby wniosków o zobowiązanie osób stosujących przemoc do leczenia odwykowego w trzech badanych latach wynosi w 2018 roku 48%, w 2019 roku 22%, w 2020 roku 30%.

Analiza ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Powiatu Głogowskiego

Badania przeprowadzono anonimowo wśród mieszkańców zgłaszających się do instytucji pomocowych z terenu Powiatu Głogowskiego. Zebrano łącznie 229 ankiet. Wśród ankietowanych było 171 kobiet i 58 mężczyzn. Stosunek procentowy ilości kobiet do mężczyzn biorących udział w ankiecie wynosi 75% do 25%.

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

Tabela nr 18. Czy był/a Pan/Pani w sytuacji związanej z przemocą?

Czy był/a Pan/Pani w sytuacji związanej z przemocą?		
Tak	Płeć	
	Kobiety	Mężczyźni
	100	37
Nie	71	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za rok 2020

Stosunek procentowy liczby osób ankietowanych, które doświadczyły w swoim życiu sytuacji związanej z przemocą do osób, które nie doświadczyły przemocy wynosi 60% do 40%.

Tabela nr 19. Czy zna Pan/Pani instytucje w Głogowie działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

Czy zna Pan/Pani instytucje w Głogowie działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie?		
Tak	Płeć	
	Kobiety	Mężczyźni
	141	42
Nie	30	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za rok 2020

*W łącznej liczbie mężczyzn należy uwzględnić brak jednej odpowiedzi przy tym pytaniu

Stosunek procentowy liczby osób ankietowanych, posiadających wiedzę o instytucjach pomagających w sytuacji przemocy do osób, które wiedzy takiej nie posiadają wynosi 80% do 20%.

Tabela nr 20. Czy zna Pan/Pani konsekwencje prawne za stosowanie przemocy w rodzinie?

Czy zna Pan/Pani konsekwencje prawne za stosowanie przemocy w rodzinie?		
Tak	Płeć	
	Kobiety	Mężczyźni
	146	9

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

Nie	23	49
------------	----	----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet za rok 2020

*W łącznej liczbie kobiet należy uwzględnić brak dwóch odpowiedzi przy tym pytaniu

Stosunek procentowy liczby osób ankietowanych, które znają konsekwencje prawne stosowania przemocy w rodzinie do tych, którzy ich nie znają wynosi 68% do 32%.

Należy nadal prowadzić kampanie informacyjne na temat konsekwencji stosowania przemocy.

Tabela nr 21. Czy informowanie społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie jest?

Czy informowanie społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie jest?	Płeć	
	Kobiety	Mężczyźni
Potrzebne	155	48
Zbędne	4	3
Nie mam zdania	10	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet rok 2020

*W łącznej liczbie kobiet należy uwzględnić brak dwóch odpowiedzi przy tym pytaniu

4.3. Podsumowanie wyników badań z uwzględnieniem sytuacji epidemii Covid - 19 na sytuację przemocy.

Wyniki badań w zakresie postaw ankietowanych, dotyczących informowania społeczeństwa o zjawisku przemocy przedstawiają się następująco. Zdaniem 89% jest to potrzebne, 8% nie ma w tym temacie wyrobionego zdania, dla 3% jest to zbędne.

Z analizy danych sondażowych wynika, że ankietowani mieszkańcy Powiatu Głogowskiego w 60% doświadczyli w swoim życiu sytuacji przemocowych. Większość z nich udzieliła odpowiedzi, że wiedzą gdzie mogą zgłosić się po pomoc w sytuacji zaistnienia przemocy. Co trzecia osoba nie zna konsekwencji prawnych jakie mogą zostać nałożone na sprawcę za stosowanie przemocy w rodzinie. Ankietowani w 89% uznają, że informowanie społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie jest potrzebne. Natomiast gdyby znaleźli się w sytuacji zagrożenia przemocą w początkowym okresie oczekiwaliby pomocy od Policji.

Przemoc stanowi część życia społecznego, z którą każdy w mniejszym bądź większym zakresie spotkał się. Przy wykorzystaniu narzędzi postępu cywilizacyjnego pojawiają się nowe jej formy. W świadomości społeczeństw dostępna jest praktycznie cały czas poprzez mass media, które to informują o kolejnych aktach agresji czy też promują w swoich programach zachowania przemocowe. Konsekwencje przemocy dotyczą poszczególnych jednostek, jak też ogółu społeczeństwa na różnych poziomach. Jak wiadomo przemoc negatywnie wpływa na zdrowie psychiczne, zaburza bądź hamuje rozwój emocjonalny, pozbawia należnych praw, odbiera radość życia. Stanowi zagrożenie w wymiarze jednostkowym i społecznym. Skutki i konsekwencje przemocy odbijają się latami w doświadczeniu poszczególnych osób, grup ludzi, społeczeństw. Reakcja na przemoc powinna zmierzać do ochrony poszkodowanych i najsłabszych członków społeczeństwa.

W przeprowadzonych badaniach porównawczych wykazano, że skala przemocy w Powiecie Głogowskim w kolejnych latach systematycznie rosła. Najczęściej dotykała kobiet i dzieci. Najwięcej było przypadków psychicznego i fizycznego znęcania się. Coraz więcej osób korzystało ze wsparcia specjalistycznego, najczęściej psychologicznego. Osobami stosującymi przemoc w największym stopniu byli mężczyźni. W konsekwencji wzrostu przemocy domowej i związanej z nią liczby interwencji Policji powiększała się ilość założonych „Niebieskich Kart”, zwłaszcza w 2020 roku.

Przemoc stanowi ciągle wyzwanie dla instytucji pomocowych w zakresie przeciwdziałania, efektywnego reagowania, zmniejszania negatywnych skutków, czy podejmowania odpowiednich działań, często przy ograniczonych możliwościach. Tą ostatnią okoliczność ujawnił w największym zakresie kryzys wynikający z Covid - 19. Zagrożenie to wymagało dostosowania się do nowego rytmu codziennego życia. Ograniczenie możliwości przemieszczania się, wprowadzenie obowiązkowej kwarantanny mającej na celu ochronę zdrowia publicznego, spowodowały, że osoby doświadczające przemocy domowej znalazły się w trudnej sytuacji, zagrażającej ich życiu i zdrowiu. Jak pokazują liczne statystyki nowe, wyjątkowe warunki spotęgowały przemoc. Dotychczas dostępne środki wsparcia i działalność instytucji pomocy zostały znacznie ograniczone.

Zauważono związek pomiędzy wprowadzaniem środków zaradczych w postaci kwarantanny, a gwałtownym wzrostem przypadków przemocy. Zwraca się tu uwagę, że wzrost ten może być uzasadniony także czynnikami psychologicznymi takimi jak strach przed zakażeniem, poczucie braku kontroli nad biegiem wydarzeń, ewentualne pogorszenie sytuacji materialnej, jako stresowy, prowadzące do aktów agresji wobec najbliższych. Poza wzrostem

wskaźników dotyczących stosowania przemocy odnotowano wyższą sprzedaż alkoholu, który wzmacnia zachowania agresywne. W sytuacji tej szczególne znaczenie ma monitorowanie tych rodzin, w których wystąpiła już wcześniej przemoc, lub wobec których istnieje takie podejrzenie. W ślad za tym powstały poradniki jak zadbać o swoje bezpieczeństwo w sytuacji agresji domowej. Także inicjatywy oddolne przy wykorzystaniu sieci internetowej. W odniesieniu do sprawców przemocy domowej znaczenia nabiera szybkość rozpatrywania spraw przez sądy, wydawania nakazów opuszczenia wspólnie zajmowanych z osobami poszkodowanymi mieszkań czy domostw. Dlatego też specjalistyczna pomoc psychologiczna, prawna, socjalna udzielana w instytucjach pomocowych stanowi niezwykle użyteczne narzędzie wsparcia osobom, które ze względu na doświadczaną przemoc znalazły się w sytuacji kryzysowej.

4.4. Analiza SWOT

Przedstawiona analiza SWOT dokonana została przez zespół specjalistów działających w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół określił mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń. Analiza ta pozwoliła na sformułowanie koncepcji stworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także kierunków działań. Kolejne tabele przedstawiają opracowaną podczas spotkania z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych Analizę SWOT.

Tabela nr 9. Mocne strony. Szanse.

Mocne strony	Szanse
<ul style="list-style-type: none">• działalność Zespołów Interdyscyplinarnych w każdej gminie• organizowanie szkoleń dla profesjonalistów, działających w obszarze przeciwdziałania przemocy• wykorzystanie narzędzia jakim jest „Niebieska Karta”• organizowanie programów korekcyjno - edukacyjnych i psychologiczno - terapeutycznych dla sprawców przemocy domowej• dostępność zajęć edukacyjnych „Szkola dla rodziców”	<ul style="list-style-type: none">• pojawienie się odpowiednich regulacji prawnych, służących ochronie osób poszkodowanych w wyniku przemocy• poszerzenie oferty pracy z osobami stosującymi przemoc• stale kształcąca się kadra• zwiększająca się świadomość osób pokrzywdzonych, głównie kobiet o możliwościach uzyskania pomocy w sytuacji doświadczania przemocy• zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Interwencji Kryzysowej jako czasowe schronienie w sytuacji przemocy • Działalność Centrum Pomocy Dzieciom • działalność asystentów rodziny, koordynatorów pieczy zastępczej • bezpłatne poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, socjalne, prawne, również w gminach • funkcjonowanie grup wsparcia • wsparcie organizacji pozarządowych • informator Powiatu Głogowskiego z wykazem jednostek udzielających wsparcia w sytuacji przemocy • możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych • specjalistyczna kadra • istniejąca infrastruktura w zakresie pomagania ofiarom przemocy 	<p>i przemocy w rodzinie (kampanie, debaty)</p> <ul style="list-style-type: none"> • możliwości wykorzystania istniejącego w środowisku lokalnym potencjału ludzkiego do pracy z ofiarami przemocy • diagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym • programy profilaktyczne realizowane w środowisku lokalnym
--	--

Tabela nr 10. Słabe strony. Zagrożenia.

S ł a b e s t r o n y	Z a g r o ż e n i a
<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca edukacja społeczeństwa w temacie zjawiska przemoc • międzypokoleniowa transmisja przemocy • nieliczne działania ukierunkowane na przeciwdziałanie przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych • niska motywacja osób stosujących przemoc do zmiany dysfunkcyjnych sposobów funkcjonowania • niechęć sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych • niewystarczający dostęp do bezpłatnej specjalistycznej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc • zbyt niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, najczęściej kara w zawieszeniu • wycofywanie doniesień o przemocy przez osoby pokrzywdzone • mity i stereotypy na temat przemocy oraz osób poszkodowanych i stosujących przemoc • brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

<ul style="list-style-type: none">• zbyt mała liczba nakazów izolacji, eksmisji sprawców przemocy domowej od osób poszkodowanych oraz kierowanych do programów terapeutycznych• małe doświadczenie w stosowaniu standardów i procedur interwencji dla niektórych instytucji systemu (placówek służby zdrowia, oświaty) wobec przemocy w rodzinie• niezauważanie przemocy wobec dziecka i jego sytuacji w rodzinie• brak jednolitej metodologii zbierania danych na temat zjawiska przemocy	<ul style="list-style-type: none">• wzrastająca liczba osób uzależnionych w połączeniu z zaburzeniami psychicznymi• nowe zagrożenia wynikające z obecności mediów społecznościowych, uzależnienia behawioralne, dopalacze, leki• wysoki poziom tolerancji społecznej w stosunku do zachowań patologicznych, w tym również przemocowych,• konsumpcyjny tryb życia i destruktywne sposoby spędzania wolnego czasu, sprzyjające zachowaniom przemocowym.
---	--

ROZDZIAŁ I

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w Powiecie Głogowskim na lata 2022 - 2026

1. Uzasadnienie

Z punktu widzenia prawa **przemoc w rodzinie to przestępstwo**, którego odmiany określone są w różnych kodeksach i odpowiednio karane. Najczęściej stosowany artykuł 207 kodeksu karnego, dotyczy znęcania się fizycznego lub moralnego nad członkiem rodziny i przewiduje karę pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 10 lat. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy **prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej**. Perspektywa **moralna** pokazuje, że stosowanie przemocy to krzywdzenie słabszego i jest złem moralnym. Sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych ludzi. Moralna ocena przemocy powinna powstrzymywać sprawców i motywować świadków do pomagania. **Psychologiczne** spojrzenie na przemoc domową zwraca naszą uwagę na cierpienie i bezradność ofiary, odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne sterujące przemocą oraz złożone procesy interakcji między sprawcą i ofiarą. Psychologiczne zrozumienie przemocy odgrywa podstawową rolę przy pomaganiu ofiarom w wyzwalaniu się od przemocy i w naprawianiu szkód jakie poczyniła w ich życiu. **Z perspektywy społecznej** widać czynniki zawarte w obyczajach i postawach, które mogą sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinach wskazuje na konieczność tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W Powiecie Głogowskim działa szereg instytucji, organizacji oraz grup społecznych, które zajmują się problematyką przemocy w rodzinie. Jednakże każde z tych działań prowadzone jest w zawężonym zakresie.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba koordynacji tych działań przy wykorzystaniu działających instytucji i organizacji, które taką pomoc już świadczą. Funkcjonowanie systemu polegało będzie na planowej współpracy, gdzie działalność każdej z nich będzie elementem szerszego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Program zakłada skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez realizację celów szczegółowych.

Dla prawidłowej realizacji programu niezbędne jest tworzenie koalicji przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie, polegającym na współpracy takich służb jak: pomoc

społeczna, pomoc psychologiczna, pomoc prawna, służba zdrowia, policja, organizacje pozarządowe, grupy wsparcia oraz gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Przeciwdziałanie pogłębianiu się kryzysów i narastania problemów w rodzinach wymaga utworzenia profesjonalnego, sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego, wsparcia rodzin oraz terapii rodzinnej.

I.2. Cele Programu: cel strategiczny i cele szczegółowe

Cel strategiczny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Powiecie Głogowskim.

Cele szczegółowe:

- 1) **Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**
- 2) **Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.**
- 3) **Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.**
- 4) **Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości dostępności świadczonych usług.**

I.3. Założenia Programu

Założenia Programu, zgodnie z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy realizowane będą w następujących obszarach:

- 1) profilaktyki: propagowanie wolnych od przemocy postaw i zachowań, rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów wolnych od przemocy, niwelowanie ryzyka wystąpienia sytuacji przynoszących szkody,
- 2) w zakresie ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie: rozpatrywanie przemocy z perspektywy prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej, kompleksowość i interdyscyplinarność w podejściu do zjawiska przemocy,

- 3) w zakresie oddziaływania na osoby stosujące przemoc: rozszerzenie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc, wypracowywanie zasad współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami zajmującymi się ochroną rodzin,
- 4) w zakresie podnoszenia kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy, podejmowanie działań wzmacniających współpracę pomiędzy służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

I.4. Zadania Programu

- 1) Systematyczna edukacja środowiska lokalnego odnośnie zjawiska przemocy w rodzinie, a także radzenia sobie z trudnymi sytuacjami itp.
- 2) Przeprowadzanie kampanii społecznych obalających mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie oraz propagujących skuteczne sposoby powstrzymywania przemocy.
- 3) Zbieranie informacji, przeprowadzenie badań sondażowych pozwalających określić postawy mieszkańców powiatu wobec przemocy w rodzinie
- 4) Organizowanie kampanii, konferencji promujących wartości rodzinne.
- 5) Promocja postaw społecznych i działań wolnych od przemocy, m.in. w zakresie wychowania dzieci.
- 6) Motywowanie lokalnych mass mediów do podejmowania tematyki promującej wartości rodzinne.
- 7) Usprawnianie procedur zwiększających skuteczność rekrutacji oraz działań interwencyjnych, edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc.
- 8) Propagowanie w środowisku lokalnym prowadzonych przez PCPR działań na rzecz osób stosujących przemoc w rodzinach.
- 9) Kontynuacja oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w ramach zajęć grupowych.
- 10) Propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych, prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- 11) Podnoszenie kompetencji zawodowych służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

- 12) Wypracowywanie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy.
- 13) Coroczne aktualizowanie Powiatowego Informatora zawierającego bazę danych teleadresowych dotyczącą podmiotów działających na rzecz osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej i osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 14) Edukacja osób działających na rzecz rodzin dotkniętych przemocą poprzez organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń i konferencji dla pracowników pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia, sądu, członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

I.5. Beneficjenci Programu

1. Osoby doznające przemocy w rodzinie.
2. Osoby stosujące przemoc w rodzinie.
3. Członkowie rodzin.
4. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami doznającymi przemocy domowej i osobami stosującymi przemoc w rodzinie: pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, pracownicy wymiaru sprawiedliwości, policji, pracownicy służby zdrowia.
5. Świadkowie przemocy.
6. Przedstawiciele władz lokalnych.
7. Mieszkańcy Powiatu Głogowskiego.

I.6. Realizatorzy Programu:

1. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działające na terenie Powiatu Głogowskiego:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Głogowie
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Głogów
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jerzmanowej

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kotli
 - Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Żukowicach z siedzibą w Nielubi
 - Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pęcławiu
2. Ośrodki Pomocy Społecznej działające na terenie Powiatu Głogowskiego
 - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowicach z siedzibą w Nielubi
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu
 3. Komenda Powiatowa Policji w Głogowie.
 4. Prokuratura Rejonowa w Głogowie.
 5. Sąd Rejonowy w Głogowie.
 6. Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych oraz w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich w Głogowie.
 7. Miejskie Centrum Wspierania Rodziny, w tym terapeuci i asystenci rodziny.
 8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w tym Poradnictwo Rodzinne.
 9. Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doskonalenia Nauczycieli.
 10. Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „Szansa”.
 11. Stowarzyszenie na rzecz Integracji i Usamodzielnienia „Dom w Głogowie”
 12. Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Miejskiej w Głogowie oraz Gmin Powiatu Głogowskiego.
 13. Zakład Karny w Głogowie.
 14. Placówki oświatowe.
 15. Placówki służby zdrowia.
 16. Organizacje kościelne i wyznaniowe.

I.7. Przewidywane efekty Programu

1. Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania

- przemocy.
2. Pogłębienie wiedzy w społeczeństwie lokalnym o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
 3. Readaptacja osób stosujących przemoc.
 4. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej.
 5. Zmniejszenie społecznej tolerancji dla przemocy w rodzinie.
 6. Spadek liczby przypadków przemocy.
 7. Spadek liczby rodzin, w których interwencje policji i innych służb zajmujących się bezpieczeństwem w rodzinie, podejmowane są wielokrotnie.
 8. Podniesienie jakości i skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach.
 9. Zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej, socjalnej dla osób doznających w wyniku przemocy domowej.
 10. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających osobom doznającym przemocy w rodzinie i osobom stosującym przemoc.
 11. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny na rzecz prawidłowego wypełniania jej zadań.

ROZDZIAŁ II. 1. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ NA LATA 2022 - 2026

**CEL STRATEGICZNY: ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ ZMNIEJSZENIE SKALI TEGO ZJAWISKA
W POWIECIE GŁOGOWSKIM**

CEL SZCZEGÓŁOWY 1

**ZINTENSYFIKOWANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W ZAKRESIE
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE**

Działanie 1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie oraz postaw społecznych wobec tego zjawiska na terenie Powiatu Głogowskiego:

- zbieranie danych od instytucji i organizacji pozarządowych
- diagnoza postaw społecznych
- edukacja środowiska lokalnego odnośnie zjawiska przemocy w rodzinie

Działanie 2. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych promujących wartości rodzinne oraz postawy wolne od przemocy:

- kampanie na temat przemocy w rodzinie propagujące skuteczne sposoby powstrzymywania przemocy
- kampanie dotyczące przemocy wobec grup zagrożonych: dzieci, kobiet, osób starszych, osób niepełnosprawnych
- konferencje
- debaty społeczne
- ulotki i plakaty
- audycje

Działanie 3. Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego, a kościołami lub związkami wyznaniowymi:

- edukacja w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe oraz wprowadzenie elementów edukacji do programów nauk przedmażeńskich

realizatorzy celów i kierunków działań: Zespoły interdyscyplinarne, placówki pomocowe, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, lokalne media,, kościoły lub związki wyznaniowe

źródła finansowania realizacji celów: budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich

wskaźniki realizacji działania

- liczba ankiet
- liczba badań opinii środowiska lokalnego, wyniki badań ankietowych
- liczba kampanii
- liczba debat
- liczba konferencji
- liczba ulotek i plakatów
- liczba audycji
- liczba działań edukacyjnych
- liczba uczestników

CEL SZCZEGÓŁOWY 2

**ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI I SKUTECZNOŚCI OCHRONY ORAZ WSPARCIA OSÓB
DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE**

Działanie 1. Objęcie pomocą rodzin dotkniętych przemocą:

- podejmowanie procedury „Niebieskiej Karty”
- zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom doznającym przemocy
- podejmowanie interwencji kryzysowych

Działanie 2. Prowadzenie bazy teleadresowej instytucji oraz organizacji pozarządowych, które świadczą usługi dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz upowszechnianie informacji nt. możliwości i form uzyskania pomocy:

- opracowanie powiatowego informatora zawierającego bazę danych dotyczącą miejsc, osób, możliwości pomocy osobom doznającym przemocy
- aktualizacja danych na stronach internetowych, materiałach informacyjnych itp.
- udostępnianie bazy teleadresowej
- stworzenie informacji o szerokiej ofercie pomocowej
- ułatwienie dostępu do oferty pomocowej

Działanie 3. Działania wspierające i pomocowe dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie:

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego
- prowadzenie grup wsparcia

*Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy
w Rodzinie na lata 2022-2026*

- realizacja programów terapeutycznych
Działanie 4. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie: - wypracowanie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy - podejmowanie wspólnych działań pomiędzy jednostkami i organizacjami pozarządowymi - zlecanie zadań organizacjom pozarządowym
Działanie 5. Edukacja osób dotkniętych przemocą w rodzinie: - prowadzenie zajęć w zakresie podstaw prawnych - prowadzenie zajęć w zakresie zagadnień psychologicznych
realizatorzy celów i kierunków działań: Policja, instytucje pomocowe, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Zespoły interdyscyplinarne, Sąd, kuratorzy, lokalne władze
źródła finansowania realizacji celów: budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich
wskaźniki realizacji działania - liczba założonych „Niebieskich Kart” - liczba postępowań interwencyjnych - ilość stron internetowych - liczba materiałów informacyjnych - liczba przekazanych materiałów informacyjnych do podmiotów - liczba punktów specjalistycznego poradnictwa - liczba grup wsparcia - liczba udzielonych porad - liczba punktów poradnictwa prawnego - liczba programów terapeutycznych - liczba spotkań - realizacja zintegrowanego modelu współpracy - ilość zleconych zadań organizacjom pozarządowym

<ul style="list-style-type: none">- liczba działań edukacyjnych- liczba uczestników
CEL SZCZEGÓŁOWY 3 ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ WOBEC OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE
<p>Działanie 1. Prowadzenie bazy teleadresowej podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz upowszechnianie informacji o ofercie tych podmiotów:</p> <ul style="list-style-type: none">- aktualizacja danych na stronach internetowych, materiałach informacyjnych itp.
<p>Działanie 2. Prowadzenie działań interwencyjnych przez właściwe służby wobec osób stosujących przemoc:</p> <ul style="list-style-type: none">- usprawnianie procedur zwiększających skuteczność interwencji wobec osób stosujących przemoc- stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”- uruchamianie procedur prawnych
<p>Działanie 3. Prowadzenie działań edukacyjnych dla osób stosujących przemoc:</p> <ul style="list-style-type: none">- usprawnianie procedur zwiększających skuteczność rekrutacji do programu korekcyjno-edukacyjnego- realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych- szkoły dla rodziców
<p>Działanie 4. Prowadzenie działań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc:</p> <ul style="list-style-type: none">- opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc
<p>realizatorzy celów i kierunków działań: Policja, PCPR, Zespoły interdyscyplinarne, instytucje pomocowe, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, placówki służby zdrowia, Zespoły interdyscyplinarne, Prokuratura, Sąd</p>
<p>źródła finansowania realizacji celów: budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich</p>
<p>wskaźniki realizacji działania</p> <ul style="list-style-type: none">- ilość stron internetowych- liczba materiałów informacyjnych

- liczba przekazanych materiałów informacyjnych do podmiotów
- liczba podjętych interwencji
- liczba założonych „Niebieskich Kart”
- liczba wszczętych postępowań
- liczba spraw sądowych
- liczba osób skierowanych do programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc
- ilość szkół dla rodziców
- liczba zrealizowanych programów psychologiczno-terapeutycznych, korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc
- liczba uczestników programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc

CEL SZCZEGÓŁOWY 4

ZWIĘKSZENIE POZIOMU KOMPETENCJI PRZEDSTAWICIELI INSTYTUCJI I PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH ZADANIA Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W CELU PODNIESIENIA JAKOŚCI DOSTĘPNOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG

Działanie 1. Działania edukacyjne skierowane do przedstawicieli służb i podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- organizacja interdyscyplinarnych szkoleń i konferencji dla pracowników pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia, kuratorów, członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych
- propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych, prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy

Działanie 2. Wsparcie dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc:

- prowadzenie superwizji
- prowadzenie grup wsparcia

realizatorzy celów i kierunków działań: Zespoły interdyscyplinarne, instytucje pomocowe, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, Policja, Sąd

źródła finansowania realizacji celów: budżet powiatu, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich

wskaźniki realizacji działania

- liczba i rodzaj szkoleń
- liczba uczestników z różnych grup zawodowych
- liczba szkoleń Zespołów Interdyscyplinarnych
- liczba seminariów
- liczba konferencji
- liczba poradni oferujących pomoc
- liczba i rodzaj szkoleń
- liczba przeprowadzonych superwizji
- liczba uczestników

II. 2. Źródła finansowania Programu.

Powiatowy Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim na lata 2022 - 2026 realizują instytucje i organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Powiatu Głogowskiego - wskazane w Harmonogramie. Program finansowany będzie z środków własnych instytucji i organizacji pozarządowych realizujących Program, które ustawowo lub statutowo zajmują się przeciwdziałaniem przemocy. Środki finansowe na realizację niniejszego Programu mogą być również pozyskiwane z innych źródeł, jak np. z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, programów celowych oraz funduszy unijnych.

II. 3. Sposób realizacji i monitorowania Programu

Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim na lata 2022 - 2026 będzie systematycznie poddawana monitorowaniu. Monitoring Programu umożliwi wgląd w realizację planowanych zadań i ich skuteczność oraz podejmowanie działań korygujących. Przewiduje się ocenę realizacji poszczególnych etapów Programu wynikających z Harmonogramu, po przedłożeniu sprawozdania przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie, sporządzonego na podstawie informacji uzyskanych od instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Monitorowanie będzie się odbywało co roku według przyjętych w Harmonogramie wskaźników monitorowania.

II. 4. Zakończenie

Ważnym aspektem powodzenia realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 - 2026 jest inicjowanie i wspieranie działań na rzecz budowania partnerstwa i współpracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Konieczne jest dostrzeganie i promowanie „dobrych praktyk” w zakresie zasad współpracy między lokalnymi podmiotami, a także wdrażanie propozycji w zakresie skutecznego oddziaływania na osoby stosujące przemoc.

Ważna jest również społeczna świadomość oraz właściwe podejście i postawa mieszkańców Powiatu Głogowskiego wobec problemu przemocy.

II.5. Konsultacje społeczne

Powiatowy Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim na lata 2022 - 2026 poddany został szerokim konsultacjom społecznym, które pozwoliły na zbudowanie wzajemnego zaufania i zrozumienia przy realizacji działań wynikających z Programu. Projekt Programu został zamieszczony na stronie internetowej www.pcpr.glogow.pl gdzie w formie formularza dotyczącego Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim na lata 2022 - 2026 przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych mieli możliwość wyrazić swoją opinię lub propozycję zmian. Ponadto Projekt Programu był dostępny do zapoznania się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie w celu ewentualnego złożenia wniosków. Przyjęto również możliwość składania uwag drogą elektroniczną na adres: pcpr_glogow@op.pl.

Konsultacje Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Głogowskim na lata 2022 - 2026 trwały do dnia 31 grudnia 2021 roku.

II. 6. Wykaz źródeł

1. Konstytucja Rzeczypospolitej z dn. 2 kwietnia 1997 roku
2. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dn. 29 lipca 2005 roku
3. Ustawa z dn. 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej
4. Krajowy program Przemocy w Rodzinie na rok 2021
5. Ustawa z dn. 6 czerwca 1997 roku. Kodeks postępowania karnego.

6. Ustawa z dn. 25 lutego 1964. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
7. Ustawa z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
8. Ustawa z dn. 6 kwietnia 1990 roku o Policji
9. Ustawa z dn. 7 kwietnia 1991 roku o systemie oświaty
10. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
11. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
12. Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy.
13. Wytyczne Prokuratora Generalnego dotyczące zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
14. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
15. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne.
16. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
17. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
18. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2030.

19. Ustawa „antyprzemocowa”. W dniu 30 listopada 2020 r. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 956), potocznie zwana „ustawą antyprzemocową”.

Ponadto dane statystyczne uzyskane z:

1. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogowie.
2. Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Głogowskiego.
3. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.
4. Zespołów Interdyscyplinarnych w Powiecie Głogowskim.
5. Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny.
6. Przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadpodstawowych.
7. Komendy Powiatowej Policji w Głogowie.
8. Prokuratury Rejonowej w Głogowie.

II. 7 Spis wykresów i tabel.

4.2. Przemoc w czasie pandemii.

Tabela nr 1. Liczba osób doznających przemocy, które zgłosiły się do instytucji pomocowych

Tabela nr 2. Liczba osób doznających przemocy, które zgłosiły się do instytucji pomocowych

Tabela nr 3. Formy przemocy

Tabela nr 4. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej korzystających ze wsparcia

Tabela nr 5. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie

Tabela nr 6. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie

Tabela nr 7. Liczba osób stosujących przemoc wobec których istniało podejrzenie, że były pod wpływem alkoholu, środków psychoaktywnych

Tabela nr 8. Liczba osób stosujących przemoc wobec których istniało podejrzenie, że były pod wpływem alkoholu, środków psychoaktywnych

Tabela nr 9. Liczba założonych „Niebieskich Kart”

Tabela nr 10. Zespoły Interdyscyplinarne: przemoc w rodzinie

Tabela nr 11. „Niebieskie Karty”

Tabela nr 12. Przemoc w rodzinie

Tabela nr 13. Schronienie w ramach interwencji kryzysowej

Tabela nr 14. Program Korekcyjno-Edukacyjny

Tabela nr 15. Program Psychologiczno-Terapeutyczny

Tabela nr 16. Policja, przemoc w rodzinie

Tabela nr 17. Prokuratura Rejonowa w Głogowie, sprawy prowadzone w związku z art. 207 k.
k. i art. 209 k. k.

Tabela nr 18. Czy był/a Pan/Pani w sytuacji związanej z przemocą?

Tabela nr 19. Czy zna Pan/Pani instytucje w Głogowie działające na rzecz przeciwdziałania
przemocy w rodzinie?

Tabela nr 20. Czy zna Pan/Pani konsekwencje prawne za stosowanie przemocy w rodzinie?

Tabela nr 21. Czy informowanie społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie jest?

5. Analiza SWOT

Tabela nr 9. Mocne strony. Szanse.

Tabela nr 10. Słabe strony. Zagrożenia.

**Program przedstawiono do konsultacji społecznych
instytucjom i organizacjom działającym w zakresie przeciwdziałania przemocy
w rodzinie w Powiecie Głogowskim**

Opracowanie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

mgr Krystyna Piasecka - Olejniczak

**Dyrektor PCPR - specjalista organizacji pomocy społecznej
certyfikat w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc
i osobami doznającymi przemocy**

mgr Maria Magdalena Pluta

**pedagog, konsultant, certyfikowany specjalista
w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie**

mgr Izabela Jankiewicz

psycholog kliniczny